

BARANYA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

MOHÁCSI JÁRÁSI HIVATAL

Tájékoztató Mohács és térsége 2017. évi munkaerő-piaci helyzetéről és a Mohácsi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály tevékenységéről

Készítette:

Dr. Galambosi-Nagy Andrea
járási hivatalvezető felhatalmazása alapján:
Józsa-Dénes Zsolt
BAMKH Mohácsi Járási Hivatal
Foglalkoztatási Osztály vezetője

Mohács, 2018. május 15.

Bevezetés

A 2017-es év adatainak elemzéséhez országos szinten a KSH Munkaerő-piaci folyamatok, 2017. I–IV. negyedév című kiadványának adatai és megállapításai, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat statisztikái, területi szinten osztályunk munkája során megismert adatok szolgáltak alapul. Települési szintű adatok továbbra is csak korlátozottan elérhetőek, ahol azonban rendelkezésre állnak azt minden esetben megjelenítettem. Térségi adatoknál osztályunk illetékességi területéhez tartozó bolyi és mohácsi járást összesen 42 településének adatait mutattam be.

A hazai munkaerőpiacon 2017-ben is folytatódott az elmúlt évek kedvező tendenciája. A KSH felmérései szerint az előző évinél 103 ezerrel többen találtak munkát a hazai elsődleges munkaerőpiacon. Az emelkedő béreknek is köszönhetően nem nőtt tovább a külföldön dolgozók száma.¹ Éves átlagban 27 ezer fővel kevesebben vállalták magukat közfoglalkoztatottnak. Rekord alacsony szintre, éves átlagban 4,2%-ra² csökkent a munkanélküliség.

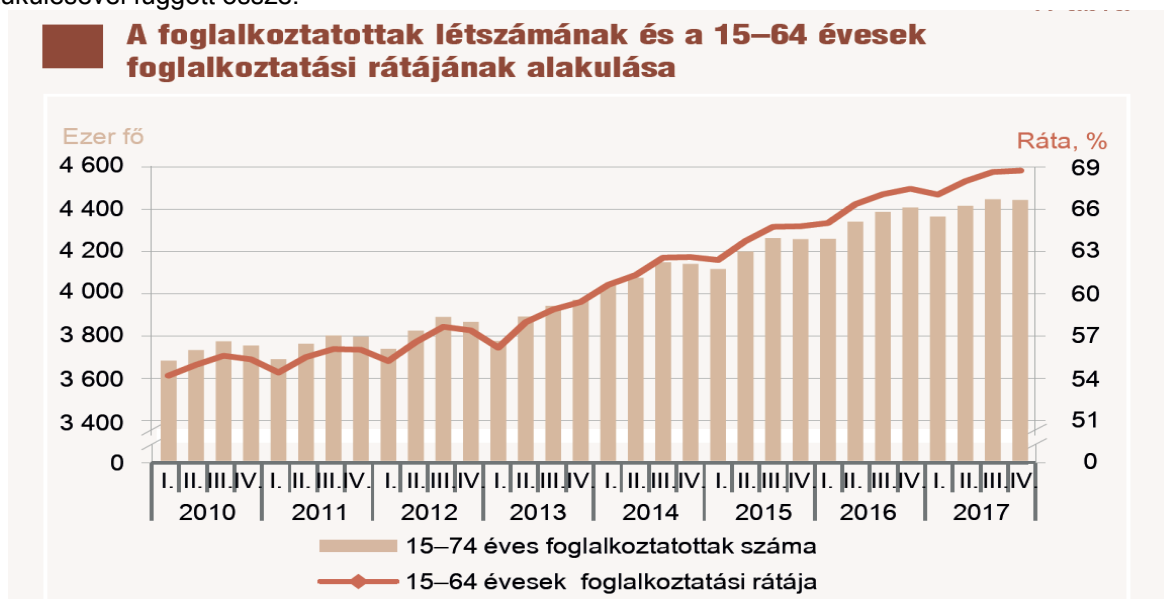
A gazdasági növekedés azonban a korábbinál több területen eredményezett munkaerőhiányt, 2017-ben éves átlagban 23%-kal haladta meg a munkáltatók által betöltésre váróként jelentett álláshelyek száma az egy évvel korábbit.

A munkaerőpiaci mutatók általános javulása ellenére a jelentős regionális különbségek nem csökkentek.

Foglalkoztatottak

A munkaerő-felmérés adatai szerint a 15–74 éves népességben belül a foglalkoztatottak száma éves átlagban elérte a 4 millió 421 ezret, ami 1,6 %-kal magasabb volt, mint az előző évi létszám.

A foglalkoztatás növekedési üteme 2017 során lassult, ami a rendelkezésre álló munkaerő-tartalék szűkülésével függött össze.

Forrás: KSH munkaerő-felmérés.

A 2017. évi foglalkoztatotti létszámnövekedés a hazai elsődleges munkaerőpiacra korlátozódott. Itt közel 2,6%-os bővülés ment végbe, miközben a KSH munkaerő-felmérésében közfoglalkoztatott alkalmazási formát 12, külföldi munkahelyet pedig 6%-kal kevesebben jelöltek meg, mint egy évvel korábban. A növekedési ütem az Észak-Alföldön és a Nyugat-Dunántúlon haladta meg jelentősebben az országos átlagot, míg Dél-Dunántúlon a foglalkoztatottak száma elmaradt az előző évitől.

A foglalkoztatottság javulásában a gazdasági reálfolyamatok kedvező alakulásáé volt a főszerep, de közrehatottak olyan adminisztratív intézkedések is, mint a nyugdíjkorhatár folyamatos emelése – ami ellensúlyozni tudta a munkaerőpiacra belépő korosztályok kisebb létszámából adódó forrásszűkülést –, illetve a gyermekgondozási ellátás melletti munkavállalás anyagi eszközökkel történő ösztönzése.

¹ A munkaerő-felmérésben azok a külföldön dolgozó személyek kerülnek számbavételre, akik vagy napi rendszerességgel ingáznak külföldre, vagy pedig huzamosabb ideig külföldön dolgoznak, azonban időnként hazajárnak, és jövedelmükkel az adatot szolgáltató háztartás megélhetéséhez hozzájárulnak.

² ILO (International Labour Organization) Nemzetközi Munkaügyi Szervezet definíciója: nincs munkája, aktívan keres munkát és rendelkezésre áll.

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása

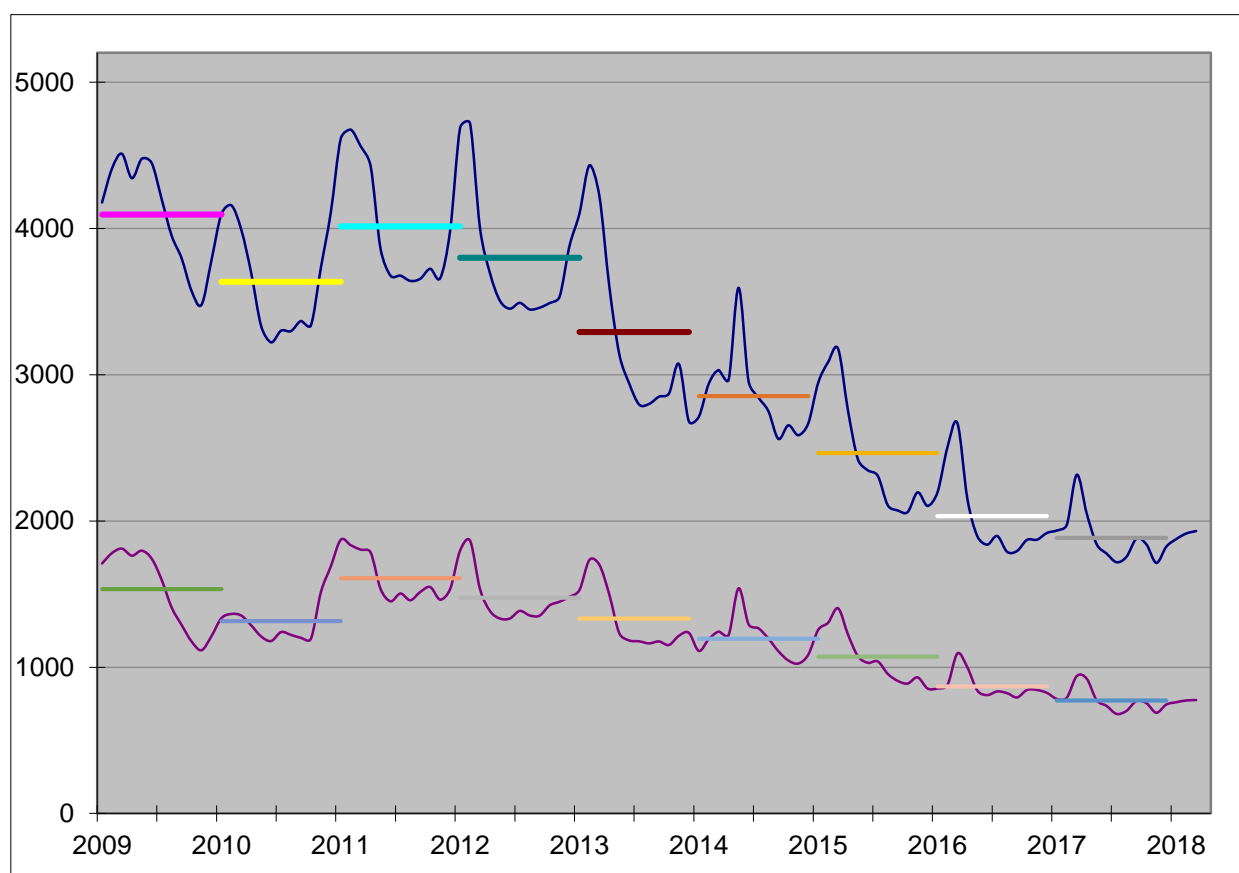
A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnál 2017-ben átlagosan 283 ezer álláskeresőt tartottak nyilván hazánkban, közel 10%-kal kevesebbet az egy évvel korábbinál (313,8 ezer fő).

Térségünkben, és benne Mohács városában is tapasztalható volt az adatok további javulása. Osztályunkon a regisztrált álláskeresők átlagos száma, ami 2011-ben még meghaladta a 4000 főt fokozatosan évről évre csökkenve 2016-ra 2033, majd 2017-re 1885 fő lett.

Városunkban - az országos és térségi adatokhoz hasonlóan - folyamatosan csökken az álláskeresők átlagos létszáma, 2017-ben 773 főt mutatott a nyilvántartás, ami több mint 11%-os javulás az előző évhez képest, és csupán 48%-a a 2011-es adatnak.

(Álláskereső létszámába azok a nyilvántartott ügyfelek kerülnek beszámításra, akik osztályunkkal együttműködnek, a maximum 3 havonta kötelezően előírt jelentkezési kötelezettségüknek eleget tesznek. A korábbi évekhez hasonlóan képzési és munkalehetőségek kapcsán a 2017-es évben is jelentős számban mozgattuk meg ügyfélkörünket. Ez együtt járt azzal is, hogy akik az előírtak szerint nem működtek együtt azok a vonatkozó szabályok szerint nyilvántartásunkból szankcióval törlésre kerülnek.)

Regisztrált álláskeresők száma a térségben és Mohácson 2009-2018 márciusig.

Forrás: NFSZ nyilvántartás

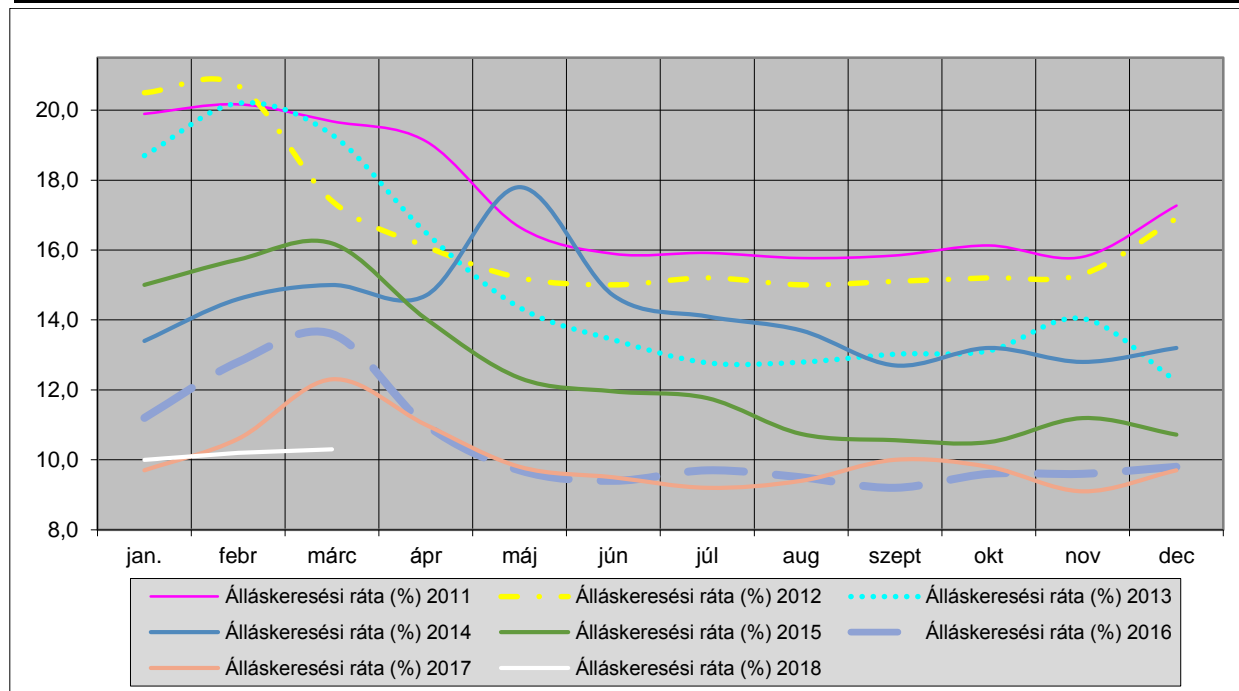
Az ábrán az éves átlagos adatokat jelző vízszintes vonalak jól kiemelik, hogy 2017-ben is tovább folytatódott a regisztrált álláskeresők számának 2011 óta töretlen csökkenése.

Nyilvántartott álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva

A nyilvántartott álláskeresők számának területi különbségeit jobban kifejezik az álláskeresők számának relatív mutatói, mert ezek figyelembe veszik az egyes területeken élők különböző létszámát, kor szerinti összetételét, valamint a gazdaságilag aktív népesség eltérő létszámát.

Az országos adat 2017-ben éves átlagban 6,2% volt, Baranya megyében 8,6% volt ez a mutató. **Térségünkben a nyilvántartott álláskeresők aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva éves átlagban a 2011-es 17,3 %-ról folyamatosan csökkenve 2016-ban 10,4 % 2017-ben 9,9% volt.**

A nyilvántartott álláskereső aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva térségünkben

Forrás: NFSZ Nyilvántartás

A diagramon a 2017-es év adataiban jól látható a közfoglalkoztatásból való kilépések után bekövetkező emelkedés. A márciusi kiugrást az újonnan induló közfoglalkoztatási programok korrigálták. Augusztusban, és az év végén a hosszabb idejű közfoglalkoztatásban történt létszámcsökkentés a mutató újabb megemelkedését eredményezte, amely azonban csak átmeneti volt.

Az álláskereső összetétele nemek szerint

Illetékességi területünkön 2017-ben a regisztrált álláskereső nemek közötti aránya éves átlagban 52,1% férfi, 47,9% nő volt. Az álláskereső számának csökkenése mindkét nemnél továbbra is megfigyelhető volt, de míg 2016-ban a nők átlagos létszáma csökkent nagyobb mértékben, addig 2017-ben a férfiaké, ami újra az egyensúly irányába történő elmozdulást eredményezett.

Az álláskereső összetétele korcsoportok szerint

Illetékességi területünkön az álláskereső éves átlagos létszámát vizsgálva megfigyelhető, hogy 2017-ben az elemzéshez használt korcsoportokban (25 év alattiak, 25-34 év, 35-44 év, 45-től 55 év, 55 év feletti) csak a legfiatalabbak esetén történt csekély 1,5%-os, 4 fős növekedés, minden további korcsoportban csökkenés volt tapasztalható. A részletesen vizsgálva az adatokat látható azonban, hogy míg a 20 évesnél fiatalabbak körében több mint 26%-os a növekedés, a 20-25 éves korosztályban jelentős létszám csökkenés történt. A kor szerinti csoportosítás másik végén található 55 év feletti körében tapasztalható minimális csökkenés a 60 év feletti, és ezen belül a 62 év feletti létszámának jelentős arányú (5 főről 33 főre) növekedése mellett következett be.

Pályakezdő álláskereső

Éves átlagban a regisztrált pályakezdő álláskereső 29,6 ezren voltak hazánkban, ami a 2016-os adat 82,6%-a.

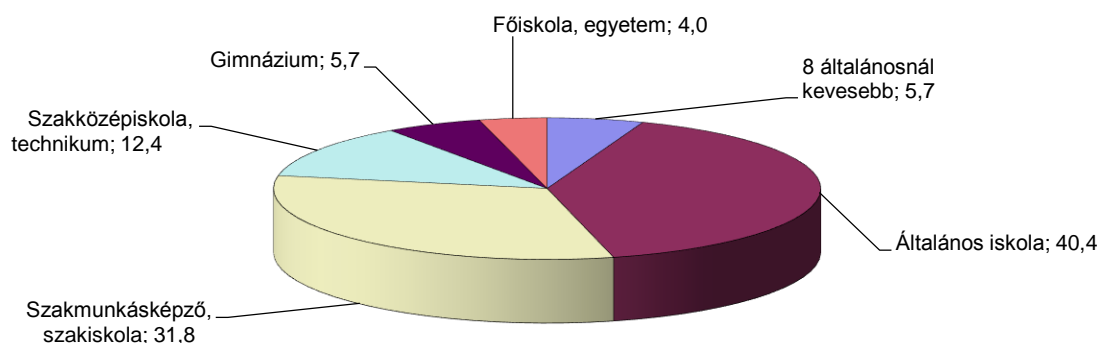
A térségi adatok szerint az átlagosan regisztrált pályakezdő létszám a 2010-es 328 főről, 2013-ra 412 főre nőtt. 2014-ben az országos trendnek megfelelően csökkenés kezdődött és 2016-ra 230 fő lett. 2017-ben újabb csökkenést követően már csupán 200 fő volt az adat.

Arányuk a regisztrált álláskeresőn belül 2016-os 11% után 2017-ben tovább csökkent, 10,6% volt, ami a baranyai 11,3%-nál kedvezőbb, de minimálisan az országos 10,5% felett maradt.

Városunkban a mutató a 2015 évi 11,8%-ról (126 fő) 2016-ban (87 fő) 10%-ra csökkent, majd 2017-ben a pályakezdők átlagos számának további csökkenése mellett (78 fő) minimális mértékben 10,1%-ra nőtt, ami azt mutatja, hogy álláskeresőkön belül alacsonyabb volt a pályakezdők körében bekövetkezett létszámcsökkenés.

Az álláskeresők összetétele iskolai végzettség szerint

Illetékességi területünkön az álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint 2016-ban.

Forrás: NFSZ Nyilvántartás

Az előző évekhez hasonlóan az álláskeresők arányában a képzettség szerinti megoszlást tekintve jelentős változás nem volt tapasztalható. Növekedés a 8 általános iskolát nem végzettek (0,7%), valamint a szakmunkásképző és szakiskolai végzettséggel rendelkezők körében volt (0,3%). A további képzettségi csoportoknál csökkenés történt.

Az álláskeresők fluktuációja

Illetékességi területünkön 2017-ben az álláskeresői nyilvántartásba belépők számának csúcsát ismét a márciusi hónap jelentette a közfoglalkoztatások február végi tömeges megszűnése miatt. A nyilvántartásból kilépők számának csúcsa is erre az időszakra tevődött de szeptember-októberben is megfigyelhető egy kisebb emelkedés a támogatott elhelyezkedések jelentős száma miatt. Az éves összesítésben mintegy 13,3%-al nőtt a nyilvántartásba első ízben belépők száma 2016-hoz képest. Hasonló, de kisebb arányú 8,6%-os növekedés volt a pályakezdőként első ízben belépők között.

Az álláskeresők összetétele a nyilvántartásban töltött idő szerint

Térségünkben az elmúlt években az 1 éven túl regisztrált álláskeresők száma csökkent, de e mellett arányuk emelkedett. 2016-ban 630 fő, és 30,6% volt. 2017-ben javult a helyzet, mivel az egy éven túl regisztrált ügyfelek száma (509 fő) mellett arányuk (26,7%) is csökkent.

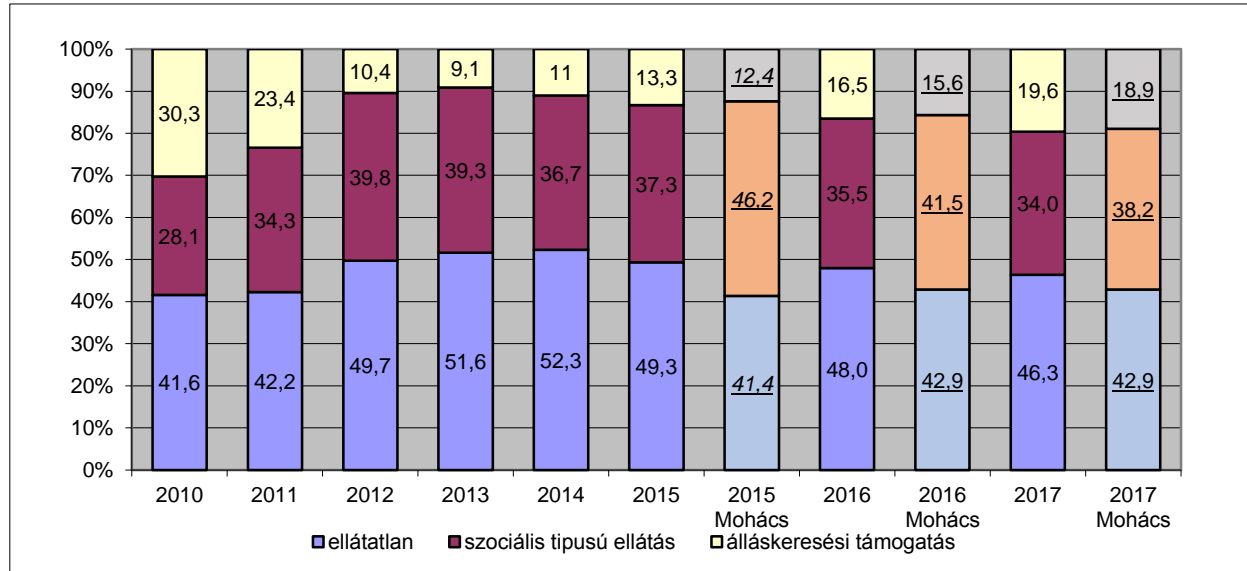
Az álláskeresők összetétele az ellátások megoszlása szerint

Országos szinten a regisztrált álláskeresőkön belül kismértékben, de folyamatosan csökken az ellátatlanok aránya. A 3 hónapig járó keresetarányos juttatást, illetve a nyugdíj előtti álláskeresői segélyt 2017-ben, némileg többen kapták, mint egy évvel korábban. Az évek óta változatlan összegű (22 800 forint/hó) foglalkoztatást helyettesítő támogatással együtt a regisztrált álláskeresőknél így átlagosan már 53,2%-a kapott valamilyen rendszeres pénzbeli ellátást, szemben az előző évi 51%-kal.

Az alábbi grafikonból kitűnik, hogy a 2016-os év után **térségünkben is tovább nőtt a álláskeresői típusú ellátásban részesülők aránya**. Ezzel párhuzamosan **csökkent mind a szociális ellátásban részesülők aránya, mind az ellátatlanoké**, ez utóbbi kicsivel nagyobb mértékben.

Városunkban a változás az **ellátatlanok stagnáló aránya** mellett, tehát **az FHT-sek arányának csökkenése és az álláskeresői ellátásokban részesülők azonos arányú növekedése** mellett történt.

Az álláskeresői összetétele térségünkben és Mohácson

Forrás: NFSZ Nyilvántartás

Munkaerő kereslet, munkaerőigények

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) adatai a munkáltatóktól folyamatosan beérkező munkaerőigény-bejelentések összesítésén alapul. A munkáltatók elsősorban a támogatott formában betölteni kívánt állások bejelentésében érdekeltek. Ezen kívül elsősorban az olyan munkakörökben keresnek így munkavállalókat, amelyeknél esélyt látnak regisztrált álláskereső kiközvetítésére.

A nem támogatott formában alkalmazni kívánt munkaerő iránti igény az egyszerű ipari foglalkozásúak, az egyéb termék-összeszerelők, a tehergépkocsi-vezetők és kamionsofőrök, a máshová nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak, valamint a mechanikaigép-összeszerelők iránt volt a legnagyobb.

2017-ben **az osztályunkon bejelentett összes álláshely száma 3661 fő volt, ami jelentős 18 %-os növekedés** a 2016 évi adathoz viszonyítva.

Erőteljes **emelkedés volt a közfoglalkoztatás** keretében igényelt **munkaerő számában (25%)**, amely **azonban a közfoglalkoztatottak létszámának csökkenésével járt együtt**. A látszólagos ellentmondás két okra vezethető vissza. Egyik, hogy a 2017-es évben nem volt lehetőség a hosszabb idejű közfoglalkoztatás keretében egész éves szerződést kötni, ezért a lejáró, majd újra induló foglalkoztatások munkaerőigényei ismételten megjelentek. Másrészt a közfoglalkoztatásból érezhetően növekvő számú kilépések pótlására lényegesen több igényt kellett kezelnünk, mint a korábbi években.

Még a **közfoglalkoztatást is jelentősen meghaladóan közel kétszeresére (92%-al) nőtt az egyéb támogatáshoz kapcsolódó munkaerőigények száma**. Ez a növekedés az Európai Unió forrásai minél teljesebb felhasználása érdekében végzett kiemelt vállalati kapcsolattartásnak volt köszönhető. Ugyan ennek az oknak tudható be a **támogatás nélküli munkaerőigények számában bekövetkezett 10%-ot meghaladó csökkenés** is, hiszen az újonnan létrejövő foglalkoztatások jelentős része támogatással valósult meg.

A nehezen betölthető munkakörök voltak a benyújtott igények alapján 2017-ben a villanyszerelő, pék, lakatos, és a szakács. A vállalati kapcsolattartásaink, és a munkaerőpiaci felmérések során gyűjtött információk szerint hiány mutatkozik például a kőműves, ács-állványozó, a vasbetonszerelő, hegesztő, de időnként a betanított munkás munkakörökben is.

Csoportos létszámcsökkentési bejelentések

2017-ben 1 foglalkoztató a Danubia Mohács Zrt. tevékenységének március 31-el történt megszűnése miatt **hajtott végre csoportos létszámleépítést**. Ennek keretében **63 fő** foglalkoztatásának megszüntetésére került sor. A munkaerőpiacra kilépett dolgozók iránt jelentős kereslet mutatkozott, több foglalkoztató is jelezte igényét a felszabadult munkaerő foglalkoztatására.

A munkaerő-piaci aktív eszközök felhasználása 2017-ben

Az adatokból látható, hogy elmúlt években megkezdődött munkaerőpiaci változások 2017-ben tovább folytatódtak. A korábbi években meghatározó közfoglalkoztatás fokozatosan háttérbe szorult az elsődleges munkaerőpiac lehetőségeivel szemben. Ez a tendencia figyelhető meg aktív eszközeink felhasználásánál is.

A közfoglalkoztatás keretében 2017-ben Start mintaprogramokban 18 foglalkoztatónál 31 program indulhatott el 309 fő foglalkoztatását megcélózva. Ez 17 foglalkoztatóval és 29 programmal kevesebb mint 2016-ban, és 279 fővel kevesebb létszámot érintett, **vagyis majdnem a felére szorult vissza.**

Mohácson az előző évhez hasonlóan **2 mintaprojektet indult**, de a 2016-os 102 főről **46 főre** csökkent a létszám 2017-ben. Meg kell azonban említeni, hogy illetékességi területünkön **a hosszabb idejű közfoglalkoztatás keretei között ugyanakkor nőtt a foglalkoztatás**, mivel több program került át egyik módozatból a másikba, ahol a feltételek rugalmasabbak voltak. Az év során azonban a hosszabb idejű közfoglalkoztatásban is több lépcsős fokozatos létszámcsökkenés valósult meg.

A közfoglalkoztatásban a fluktuációt is figyelembe véve 2017-ben összesen 2432 sikeres közvetítés történt, ami 54 fős növekedés 2016-hoz képest. Ebből hosszabb idejű közfoglalkoztatásra 1724, (+350) mintaprogramokra 422 (-249), országos közfoglalkoztatási programokra 286 (-38) közvetítés történt. A közfoglalkoztatásban érintett létszámból mohácsi lakhellyel rendelkező 815 (+76) fő volt, ebből 496 (+35) fő Mohács Önkormányzata közfoglalkoztatási programjainak valamelyikében dolgozott.

A 2016-ban indult lassan a végéhez közeledő **GINOP 6.1.1 program keretében, a közfoglalkoztatottak képzését van lehetőségünk támogatni.** Ennek keretében 2017-ben **198 fő** lépett be a programba **12 képzésben**. A munka során az tapasztaljuk, hogy a program célcsoportját alkotó 8 általános, vagy az alatti végzettséggel rendelkezők körét lassan kimerítjük.

A közfoglalkoztatáson kívül az ügyfeleink elhelyezkedését elősegíteni szándékozó programok között meghatározó szerephez jutottak **a Európai Unió finanszírozású programok.** Ezek **keretében igen kedvező feltételek mellett** a munkaadóknak juttatott **jelentős mértékű anyagi juttatással segítettük elő új foglalkoztatások megvalósulását.**

A GINOP 5.2.1-es program a 25 év alattiak célcsoportját célozza. Ennek keretei között a 2016-os évi 135 fős bevonás után 2017-ben 273 fiatal tudtunk támogatásban részesíteni. **Bértámogatásra 58, bérköltség támogatásra 194 szerződést kötöttünk.** Helyközi utazási támogatással **11 fő, lakhatási támogatással további 5 fő** elhelyezkedését segítettük elő. **Vállalkozóvá válását a célcsoportból 5 főnek támogattuk. Képzés támogatásában 60 fő részesült**

A 25 év feletti további célcsoportok elhelyezkedésének támogatására **a GINOP és a TOP 5.1.1-es programok** álltak rendelkezésünkre. A GINOP keretében 182 főről 427 főre növeltük a bevonások számát 2016-ról 2017-re. **Bértámogatást 86 főre** állapítottunk meg, **bérköltség támogatásra 264 szerződést kötöttünk. Utazási költségterítés támogatást 3 főnek, vállalkozóvá válás támogatását pedig további 48 főnek tudtunk biztosítani.** Ebből a projektből is volt lehetőség **képzés támogatására**, amelyben **50 ügyfelünk vett részt. Lakhatási támogatást 3 főnek tudtunk folyósítani.**

Az újonnan év közben indult **TOP programban további 52 fő elhelyezkedését támogattuk.**

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap decentralizált forrásából az alábbi támogatásokat biztosítottuk:

A „**nyári diákmunka** elősegítése” nevű munkaerő-piaci programban 2017-ben **27 foglalkoztatónál összesen 177 fő** 16 és 25 év közötti diák tudott a nyári szünet alatt támogatásunkkal munkához jutni, ami mintegy 14 fős növekedés volt az érintett létszámban az előző évhez képest.

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap decentralizált keretéből **vállalkozóvá válás kapcsán 1 fő** indult 2017-ben az „**Önindító**” **programban**, melyben vállalkozó ismereteket nyújtó **képzést kezdte meg**. Ezt követően van lehetőség 2 millió forint beruházási célú és 6 havi minimálbér mértékű indulást segítő támogatásra pályázatot beadni. A tervek megvalósítását sikeres vállalkozók tanácsadásával is igyekeznek elősegíteni ebben a programban.

Átmeneti gazdasági nehézségekkel küzdő foglalkoztatóknál a munkahelyek megszüntetését megelőzendő **munkahelymegőrzés támogatást** 2 esetben kérelmeztek térségünk munkaadói 2017-ben. Ebből a támogatásra meghatározott célok és a rendelkezésre álló adatok alapján **1 foglalkoztató támogatását** láttuk indokoltnak **6 fő munkavállalót érintően**.

A **közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásában**, amely az elsődleges munkaerőpiacon történő munkavállalást hivatott elősegíteni azzal, hogy a közfoglalkoztatásból való kilépést, és elhelyezkedést követően a munkavállalónak anyagi támogatást juttat **25 ügyfelünk részesülhetett**.

A hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piaci esélyeit javítani szándékozó „Új patrónus”, ismertebb néven **mentortanár program** folytatódott. **Térségünkben két foglalkoztatót érint 1-1 fővel**.

Munkaviszonyban állók **munkahelyének megtartását segítő képzésre** 3 foglalkoztatónál összesen **22 főt érintően kerülhetett sor**.

Mikro-, kis-, és középvállalkozások **munkahelyteremtő beruházásának támogatási** pályázatán térségünkből **4 foglalkoztató** indult sikerrel összesen **49 új munkahely** létrehozását vállalva.

Közvetítések, szolgáltatások

A 2017-es évben **6052 esetben küldtük közvetítő, vagy állásinformációs lapot** ügyfeleink számára, **amelyben** a támogatott, vagy támogatással nem érintett **munkalehetőségekre irányítottuk őket**. **Ez újabb ezúttal 26,5 %-os növekedés** az elmúlt évhez képest.

2017-ben ismét nagy sikerrel **rendeztük meg** a fiatalok álláskeresővé válásának megelőzését, és az iskolai képzés tanulási irányának könnyebb kiválasztását segítő **pályaválasztási kiállítást és szakmabemutatót**.

A közérdekű munkával sújtott, illetve a meg nem fizetett pénzbírság vagy helyszíni bírság megváltása érdekében közérdekű munkát vállalt elkövetők ügyeivel kapcsolatos eljárások ügyintézésére 2017-ben 134 esetben jelentkezett ügyfél, összesen 5754 óra közérdekű munka elvégzésére, ami az elmúlt évekhez hasonlóan további csökkenést mutat.